

Anonimizirana različica

Prevod

C-663/23 – 1

Zadeva C-663/23

Predlog za sprejetje predhodne odločbe

Datum vložitve:

9. november 2023

Predložitveno sodišče:

Landgericht Düsseldorf (Nemčija)

Datum predložitvene odločbe:

24. oktober 2023

Tožeča stranka:

UW

Tožena stranka:

Etihad Airways P.J.S.C.

Landgericht Düsseldorf (deželno sodišče v Düsseldorfu, Nemčija)

Sklep

V sporu

UW, [...] (ni prevedeno) Berlin,

tožeča stranka,

[...] (ni prevedeno)

proti

Etihad Airways P.J.S.C., [...] (ni prevedeno) Frankfurt,

tožena stranka,

[...] (ni prevedeno)

je 22. civilni senat Landgericht Düsseldorf (deželno sodišče v Düsseldorfu)
24. oktobra 2023

[...] (ni prevedeno)

sklenil:

Postopek se prekine.

Sodišču Evropske unije se na podlagi člena 267, prvi odstavek, točka (b), in tretji odstavek, PDEU predložita ti vprašanji glede razlage prava Unije:

1.

Ali je treba člen 5(1)(a) v povezavi s členom 8(1)(a) in členom 7(3) Uredbe o pravicah letalskih potnikov razlagati tako, da lahko potnik, ki vozovnice za let dejanskega letalskega prevoznika ni kupil z denarjem, temveč z uporabo potovalnih milj v okviru programa za pogoste potnike, ki ga je zasnoval drug letalski prevoznik, v primeru odpovedi tega leta od dejanskega letalskega prevoznika zahteva povračilo cene vozovnice v denarju?

2.

Če je odgovor na prvo vprašanje pritrdilen: ali se cena vozovnice v smislu člena 8(1)(a) Uredbe o pravicah letalskih potnikov, katere povračilo lahko potnik zahteva v denarju, v teh primerih izračuna glede na tarifo, ki je na voljo širši javnosti in po kateri dejanski letalski prevoznik prodaja ustrezni odpovedani let, ali glede na (povprečno) vrednost uporabljenih potovalnih milj?

Obrazložitev:

I.

Postopek za sprejetje predhodne odločbe temelji na tem dejanskem stanju:

Tožeča stranka je imela potrjeno rezervacijo za let iz Düsseldorfa/Nemčija prek Abu Dhabija/Združeni arabski emirati v Kairo/Egipt, ki naj bi ga tožena stranka opravila 6./7. aprila 2021 (številki letov: EY 24 in EY 653).

Letalsko vozovnico, povezano s to rezervacijo, je sopotnik kupil pri družbi American Airlines. Sopotnik je za vozovnico tožeče stranke unovčil 42.500 milj za pogoste potnike v okviru programa zvestobe družbe American Airlines, tožeča stranka pa je plačala davke in pristojbine v višini 81,60 USD.

Tarifa za zgoraj navedeni let, ki je na voljo širši javnosti, znaša 8009,91 EUR, vključno z davki in pristojbinami.

2

Tožena stranka je let odpovedala.

Tožeča stranka je zavrnila ponujeni nadomestni let in 6. februarja 2021 od tožene stranke zahtevala povračilo uporabljenih milj in doplačila, za kar je določila rok 15. februarja 2021. Tožena stranka ni odobrila povračila in je tožečo stranko napotila, da stopi v stik z družbo American Airlines.

Tožeča stranka je 22. februarja 2021 svojemu pravnemu zastopniku naročila, naj izvensodno preuči in uveljavlja njene zahtevke zoper toženo stranko. V ta namen je zastopnik tožeči stranki zaračunal znesek 850,00 EUR.

Tožena stranka je poskrbela, da je letalski prevoznik American Airlines 85.000 milj, ki jih je uporabil sopotnik, pripisal na njegov račun potovalnih milj.

V tem sporu tožeča stranka predlaga, naj:

se toženi stranki naloži plačilo zneska 8009,91 EUR skupaj z obrestmi [...] (ni prevedeno) ter še dodatnih 850,00 EUR v njeno korist.

Tožena stranka predlaga, naj:

se tožba zavrne.

Tožena stranka meni, da lahko tožeča stranka kvečjemu zahteva dobropis potovalnih milj, ker je bil let kupljen z uporabo potovalnih milj letalskega prevoznika American Airlines in ne z denarnim plačilom. Ker naj ji tožena stranka ne bi mogla izdati dobropisa potovalnih milj družbe American Airlines, naj bi se morala tožeča stranka za povračilo obrniti na družbo American Airlines.

II.

Uspeh tožbe je odločilno odvisen od vprašanj, navedenih v izreku.

Konkretno:

Tožeča stranka je v skladu s členom 5(1)(a) in členom 8(1)(a), prva alineja, Uredbe o pravicah letalskih potnikov upravičena do povračila cene vozovnice v višini 8009,91 EUR s strani tožene stranke, če lahko zahteva povračilo cene vozovnice v denarju, čeprav let ni bil kupljen z denarnim plačilom, temveč z uporabo potovalnih milj.

Ker je tožena stranka odpovedala rezervirani let, za katerega je imela tožeča stranka potrjeno rezervacijo, mora tožena stranka v skladu s členom 5(1)(a) in členom 8(1)(a), prva alineja, Uredbe o pravicah letalskih potnikov tožeči stranki v sedmih dneh povrniti stroške vozovnice na način iz člena 7(3) Uredbe o pravicah letalskih potnikov po njeni izbiri, in sicer po ceni, po kateri je bila vozovnica kupljena.

(a)

Tožeča stranka je vozovnico le delno pridobila s plačilom denarja, in sicer v višini 81,60 USD iz naslova davkov in pristojbin, v preostalem pa z uporabo 42.500 milj za pogoste potnike v okviru programa zvestobe družbe American Airlines, ki jih je imel na voljo sopotnik.

Vrsto in višino zahtevka za povračilo stroškov ureja člen 7(3) Uredbe o pravicah letalskih potnikov, ki je izrecno naveden v členu 8(1)(a), prva alinea, Uredbe o pravicah letalskih potnikov. Člen 7(3) Uredbe o pravicah letalskih potnikov določa, da je treba povračilo cene vozovnice izvesti v gotovini, z elektronskim bančnim nakazilom, bančnim nalogom ali bančnimi čeki ali s pisnim soglasjem potnika s potovalnim vavčerjem in/ali drugimi storitvami. V skladu s tem se postavlja vprašanje, ali lahko tožeča stranka zahteva povračilo protivrednosti uporabljenih potovalnih milj v eurih. Po mnenju senata je treba na to vprašanje odgovoriti pritrdilno.

Temu ne bi smelo nasprotovati dejstvo, da letalska vozovnica prvotno ni bila pridobljena z uporabo denarnih sredstev, temveč z uporabo potovalnih milj. V skladu z jasnim besedilom člena 7(3) Uredbe o pravicah letalskih potnikov se lahko povračilo v obliki potovalnega vavčerja in/ali drugih storitev, ki vključuje tudi ponovni dobropis potovalnih milj, izvede le s pisnim soglasjem potnika. Ker tožeča stranka v obravnavani zadevi ni podala takega soglasja, je treba protivrednost potovalnih milj povrniti v denarju.

Temu ne bi smelo nasprotovati niti dejstvo, da je člen 8(1)(a) Uredbe o pravicah letalskih potnikov, ki se izrecno sklicuje na člen 7(3) Uredbe o pravicah letalskih potnikov, osnovan na podlagi običajnega plačila vozovnice z denarnimi sredstvi in ne obravnava povračila cene vozovnice ob uporabi potovalnih milj. Kot je razvidno iz člena 3(3), drugi stavek, Uredbe o pravicah letalskih potnikov, se namreč Uredba o pravicah letalskih potnikov izrecno uporablja tudi v primerih, v katerih so bile vozovnice kupljene pri letalskem prevozniku v okviru programa zvestega potnika ali v okviru drugega komercialnega programa. Taki programi vključujejo tudi programe za pogoste potnike s potovalnimi miljami, kot je program družbe American Airlines. Iz tega je mogoče sklepati, da je imel zakonodajalec obravnavani primer jasno pred očmi, vendar se je kljub temu odločil, da se glede pravice do povračila stroškov v skladu s členom 8(1)(a), prva alinea, Uredbe o pravicah letalskih potnikov brez omejitev sklicuje na načine povračila iz člena 7(3) Uredbe o pravicah letalskih potnikov, da bi v teh primerih preprečil nevšečnosti za potnika.

V zvezi s tem je treba zlasti opozoriti, da ni neobičajno – kot tudi v obravnavanem primeru, v katerem je mogoče potovalne milje v okviru programa zvestobe družbe American Airlines uporabiti tudi za nakup letov tožene stranke – da je mogoče potovalne milje v okviru programa zvestega potnika uporabiti tudi za nakup letov drugih letalskih prevoznikov, ki so člani istega združenja letalskih družb. V teh primerih uporabljeni dejanski letalski prevoznik potovalnih milj, ki jih je izdal drug letalski prevoznik, niti ne more pripisati nazaj na potnikov račun milj ali pa jih lahko pripiše le z znatnimi težavami. Da bi se preprečilo, da bi dejanski letalski

prevoznik za povračilo stroškov v takih primerih potnika napotil na letalskega prevoznika, ki je zasnoval program zvestobe, se je zakonodajalec zato očitno odločil, da se v takih primerih potniku vedno prizna pravica do povračila stroškov v denarju.

To je tudi v skladu s ciljem Uredbe o pravicah letalskih potnikov, da se pri potovanjih vzpostavi visoka raven varstva potnikov. Poleg tega je Sodišče Evropske unije v zvezi s pravico do odškodnine na podlagi člena 7(1) Uredbe o pravicah letalskih potnikov razsodilo, da je treba člen 7(3) Uredbe o pravicah letalskih potnikov zaradi vzpostavitve visoke ravni varstva potnikov razlagati široko (glej sodbo Sodišča Evropske unije z dne 3. septembra 2020, Delfly/Smartwings Poland, C-356/19, [...] (ni prevedeno): potnik lahko zahteva izplačilo odškodnine v nacionalni valuti namesto v eurih).

Tudi če bi bilo v skladu s pogodbenimi določbami programa zvestobe družbe American Airlines povračilo protivrednosti potovalnih milj v denarju izključeno in bi bil določen le ponovni dobropis potovalnih milj na potnikov račun, bi bila ta določba na podlagi člena 15 Uredbe o pravicah letalskih potnikov neveljavna, ker bi nedopustno omejevala pravice tožeče stranke iz člena 5(1)(a), člena 8(1)(a), prva alineja, in člena 7(3) Uredbe o pravicah letalskih potnikov. Poleg tega lahko dejanski letalski prevoznik v skladu s členom 13 Uredbe o pravicah letalskih potnikov od drugega letalskega prevoznika, ki je izdal potovalne milje, zahteva odškodnino.

(b)

Kar zadeva znesek, tožeča stranka zahteva odškodnino v višini 8009,91 EUR. Glede na nesporno trditev tožeče stranke gre pri tem za ceno, ki bi jo morala tožeča stranka plačati na prostem trgu, če bi rezervirala let. Potovalne milje imajo vrednost ne glede na to, da z njimi ni mogoče trgovati, saj jih lahko potnik uporabi v okviru programa zvestobe v zameno za ponujeno blago ali storitve (glej sodbo Bundesgerichtshof (zvezno vrhovno sodišče, Nemčija) z dne 1. marca 2023 – IV ZR 112/22, r + s 2023, str. 448 in 449, točka 14). Po mnenju senata je primerno, da se vrednost potovalnih milj v skladu s trditvijo tožeče stranke določi na podlagi hipotetične nakupne cene.

Potovalnim miljam ni mogoče pripisati nikakršne objektivne vrednosti. Pri tem se vrednost uporabljenih potovalnih milj razlikuje glede na to, za katere lete so uporabljene. Glede na to, kateri let je rezerviran z uporabo milj, je lahko uporaba milj včasih ugodnejša, včasih pa manj ugodna za potnika, pri čemer je vrednost milj za drage lete na dolge razdalje na splošno višja kot za preproste lete na kratke in srednje dolge razdalje. Vendar pa praktično ne bi bilo izvedljivo in tudi ne razumno za potnika, da bi se v tem primeru določila nekakšna „povprečna vrednost“ potovalnih milj, po potrebi glede na potnikovo vedenje glede nakupov letov v preteklosti ali glede na vedenje povprečnega udeleženca v programu zvestobe. Za potnika je vrednost potovalnih milj ob unovčenju popolnoma nepregledna. Potnik praviloma nima vpogleda v ustrezne izračune letalskega

prevoznika in dogovore letalskega prevoznika z drugimi letalskimi prevozniki iz istega združenja letalskih družb o sprejemanju potovalnih milj pri rezervaciji letov. Tožeča stranka je nesporno trdila, da milje redno uporablja za zelo drage lete. Z rezervacijo zadevnega leta iz Düsseldorfa prek Abu Dhabija v Kairo 6./7. aprila 2021 z uporabo 42.500 potovalnih milj se je vrednost uporabljenih potovalnih milj „materializirala“ v hipotetično ceno, po kateri je ustrezen let na voljo na prostem trgu. Z naknadno odpovedjo leta tožeči stranki te ugodnosti ni več mogoče odvzeti. Če letalski prevoznik za zagotovitev zvestobe strank in namene trženja izdelava ustrezne programe zvestobe in potnik te milje uporabi za rezervacijo leta, mora letalski prevoznik ob odpovedi zadevnega leta upoštevati vrednost potovalnih milj, določeno za to konkretno rezervacijo leta, zlasti ker je izračun v ozadju programa zvestobe za potnika popolnoma nepregleden oziroma netransparenten.

Trditev tožene stranke, da je medtem na račun milj sopotnika, ki je opravil rezervacijo, ponovno pripisala milje, uporabljene za let, ni upoštevna. Po eni strani ponovni dobropis na račun sopotnika ne povzroči povečanja premoženja tožeče stranke. Po drugi strani pa se lahko povračilo vozovnice v obliki, ki ni denar – kot je navedeno – izvede le s pisnim soglasjem potnika v skladu s členom 7(3) Uredbe o pravicah letalskih potnikov. V obravnavani zadevi tako soglasje ni bilo podano, tako da ponovni dobropis milj ne prispeva k izpolnitvi terjatve, temveč je brezpredmeten. Tožena stranka ne more „ustvariti dejanskega stanja“ tako, da tožeči stranki ali njenemu sopotniku proti njuni volji ponovno pripiše uporabljene milje.

(c)

V zvezi z zgoraj postavljenima vprašanjema razlaga Uredbe o pravicah letalskih potnikov ni tako očitna, da bi bilo mogoče iz besedila Uredbe o pravicah letalskih potnikov in prejšnje sodne prakse Sodišča Evropske unije brez dvoma izpeljati pravilno razlago. [...] (ni prevedeno)